

MLY409 Gelir Dağılımı ve Yoksulluk

Düzey: Lisans (Maliye, 4. sınıf, seçmeli) · **Dönem:** 2026–2027 Güz

Öğretim üyesi: Doç. Dr. Mehmet Fatih Buğan

Ders saati: Perşembe 09:25–12:00 · **Derslik:** D-104

Dersin amacı

Gelir ve servet eşitsizliği ile yoksulluğun kavramsal çerçevesini, ölçüm yöntemlerini, belirleyicilerini ve maliye politikası araçlarıyla mücadele yollarını Türkiye ve dünya verileriyle incelemek.

Öğrenme çıktıları

- Fonksiyonel ve kişisel gelir dağılımı kavramlarını ayırt eder.
- Lorenz eğrisi, Gini katsayısı, yüzdelik payları ve diğer eşitsizlik ölçülerini hesaplar.
- Mutlak, göreceli ve çok boyutlu yoksulluk ölçülerini karşılaştırır.
- Eşitsizliğin nedenlerine ilişkin kuramları (Kuznets, Piketty vb.) tartışır.
- Vergi, transfer ve sosyal harcamaların yeniden dağıtım etkisini değerlendirir.
- TÜİK verileriyle Türkiye'de gelir dağılımı ve yoksulluğu yorumlar.

Haftalık plan

Hf	Konu	Okuma / hazırlık
1	Derse giriş. Eşitlik, adalet ve refah kavramları	Atkinson (2015), bl. 1
2	Adalet kuramları: faydacılık, Rawls, Nozick, Sen'in yetkinlik yaklaşımı	Sen (1999), bl. 3
3	Fonksiyonel gelir dağılımı: emek ve sermaye payları	Piketty (2014), bl. 1–2
4	Kişisel gelir dağılımı ve ölçümü I: Lorenz eğrisi, Gini katsayısı	Haughton & Khandker, bl. 6 · Excel uygulaması
5	Ölçüm II: Theil, Atkinson endeksi, S80/S20, Palma oranı	Haughton & Khandker, bl. 6
6	Eşitsizliğin nedenleri: Kuznets eğrisi, teknoloji, küreselleşme, eğitim	Milanovic (2016), bl. 2
7	Servet eşitsizliği ve $r > g$ tartışması	Piketty (2014), bl. 10
8	Ara sınav	—
9	Yoksulluk kavramı: mutlak ve göreceli yoksulluk, yoksulluk çizgileri	Haughton & Khandker, bl. 2–3
10	Yoksulluk ölçüleri: kafa sayısı, yoksulluk açığı, FGT ailesi; çok boyutlu yoksulluk (MPI)	Haughton & Khandker, bl. 4 · UNDP–OPHI MPI raporu
11	Yeniden dağıtımda vergi politikası: artan oranlılık, servet ve miras vergileri	Atkinson (2015), bl. 7

Hf	Konu	Okuma / hazırlık
12	Harcama politikası: sosyal transferler, asgari gelir, eğitim ve sağlık harcamaları	Atkinson (2015), bl. 8
13	Türkiye'de gelir dağılımı ve yoksulluk: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması	TÜİK GYKA bültenleri · Veri ödevi teslimi
14	Küresel eşitsizlik, fil eğrisi ve genel değerlendirme	Milanovic (2016), bl. 1

Değerlendirme

Bileşen	Ağırlık
Ara sınav	%30
Veri ödevi (13. hafta)	%20
Final sınavı	%50

Veri ödevi: TÜİK GYKA verileriyle Türkiye için son on yılın Gini katsayısı, S80/S20 oranı ve göreceli yoksulluk oranı serilerinin grafiklenmesi, bir OECD ülkesiyle karşılaştırılması ve 3 sayfalık yorumu (ikişerli gruplar).

Temel kaynaklar

- Atkinson, A. B. (2015). *Inequality: What Can Be Done?* Harvard University Press.
- Piketty, T. (2014). *Capital in the Twenty-First Century*. Harvard University Press.
- Milanovic, B. (2016). *Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization*. Harvard University Press.
- Sen, A. (1999). *Development as Freedom*. Oxford University Press.
- Haughton, J. & Khandker, S. R. (2009). *Handbook on Poverty and Inequality*. World Bank.
- TÜİK, *Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması* bültenleri; OECD Income Distribution Database.